

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/37/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124228368
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124228368.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu NEOSPED s.r.o., so sídlom Novozámocká cesta 4414, Komárno, IČO: 35 938 391, zastúpeného advokátkou JUDr. Danielou Oravczovou, so sídlom Nám. M. R. Štefánika 6, Komárno, IČO: 42 049 377, proti žalovanému DDD TRANS, s. r. o., so sídlom Nábřežná 4720/20, Nové Zámky, IČO: 48 183 679, o zaplatenie 1649,27 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 20Cb/161/2024, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 20Cb/161/2024 je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 27.08.2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nitra z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným v upomínacom konaní bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Okresný súd Nitra s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že Okresný súd Banská Bystrica postupoval v rozpore so zákonom o UK, nakoľko nedostatočne skúmal, či je z obsahového hľadiska odpor proti platobnému rozkazu vecne odôvodnený.

Podľa názoru spis predkladajúceho súdu, Okresný súd Banská Bystrica opomenul aplikovať § 11 ods. 3 zákona o UK, podľa ktorého žalovaný (v prípade, že obe strany sporu sú účtovné jednotky), musí v podanom odpore uviesť, či mu bola doručená faktúra ohľadom uplatňovaného nároku, akým spôsobom s ňou naložil a či voči nemu uplatňovaný nárok eviduje alebo evidoval vo svojom účtovníctve

a ak ho neeviduje, z akých dôvodov. Z obsahu spisu podľa Okresného súdu Nitra uvedenie týchto skutočností nevyplýva, z čoho je zrejmé, že Okresný súd

Banská Bystrica riadne neposúdil vecné odôvodnenie podaného odporu a napriek tomu spis postúpil na konanie a rozhodnutie súdu príslušnému podľa zákona č. 160/2015 Z. z.

Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“). Okresný súd Nitra preto s postúpením spisu nesúhlasil, pričom podporne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Ndob/8/2022 z 28. septembra 2022.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Okresný súd Nitra predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Nitra na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, nie je dôvodný.

5. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

7. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. Podľa § 2 zákona o UK, na konanie je kauzálny príslušný Okresný súd Banská Bystrica.

10. Podľa § 11 ods. 3 zákona o UK, ak sú žalobca a žalovaný účtovnými jednotkami, žalovaný musí v podanom odpore uviesť, či mu bola doručená faktúra ohľadom uplatňovaného nároku, akým spôsobom s ňou naložil a či voči nemu uplatňovaný nárok eviduje alebo evidoval vo svojom účtovníctve a ak ho neeviduje, z akých dôvodov.

11. Podľa § 11 ods. 4 zákona o UK, ak žalobca v návrhu urobil vyhlásenie podľa § 3 ods. 4, žalovaný musí okrem skutočností podľa odseku 3 v odpore uviesť, či faktúru žalobcu, ktorá sa týka uplatneného nároku, uviedol vo svojom kontrolnom výkaze podľa osobitného predpisu. Ak žalovaný faktúru v kontrolnom výkaze uviedol, na odôvodnenie odporu musí uviesť také skutočnosti, ktoré závažným spôsobom spochybňujú žalobcom uplatnený nárok, a svoje tvrdenia musí v lehote na podanie odporu osvedčiť listinnými dôkazmi, na ktoré sa odvoláva; inak sa odpor nepovažuje za vecne odôvodnený.

12. Podľa § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

13. Podľa § 15 ods. 1 zákona o UK, Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Civilný sporový poriadok okrem § 126.

14. Podľa čl. 11 ods. 1 CSP, úkony strán sporu sa posudzujú s prihliadnutím na ich obsah.

15. Podľa § 124 ods. 1 CSP, každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu.

16. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 10 ods. 1 zákona o UK, resp. § 14 ods. 3 zák. o UK, tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní.

Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

17. Zákon o UK stanovuje, že aby odpor podaný proti platobnému rozkazu mal právne účinky zrušenia platobného rozkazu, musí byť vecne odôvodnený, v opačnom prípade bude upomínacím súdom odmietnutý (§ 11 ods. 1, § 12 zákona o UK). V prípade, ak sú strany sporu účtovné jednotky, žalovaná strana je povinná v odpore proti platobnému rozkazu uviesť aj ďalšie skutočnosti vyžadované úpravou obsiahnutou v ustanovení § 11 ods. 3 zákona o UK.

18. V danom prípade Okresný súd Nitra pri postupe podľa § 43 ods. 2 CSP namieta, že v podanom odpore absentujú náležitosti vyžadované v zmysle § 11 ods. 3 zákona o UK, čo upomínací súd nezohľadnil, keďže odpor neodmietol.

19. Zo spisu je zrejmé, že žalovaný podal odpor proti platobnému rozkazu v lehote podľa § 7 ods. 2 zákona o UK. Z obsahu odporu vyplýva, že žalovanému bola faktúra ohľadom žalobcom uplatňovaného nároku doručená, taktiež je zrejmé, akým spôsobom s ňou naložil (faktúru neuhradil) a z akého dôvodu predmetnú faktúru neuhradil. Informácia o evidencii faktúry v účtovníctve síce nie je v podanom odpore explicitne uvedená, avšak z celého obsahu odôvodnenia daného odporu možno (implicitne) túto okolnosť vyvodit'. Vyplýva to najmä z uvedenia, že faktúra bola žalovanému doručená, že nebola ním uhradená ako aj z akého dôvodu nedošlo k jej úhrade, pričom tento dôvod sa týka faktúrou vyúčtovanej peňažnej sumy v rozsahu ako žalovaný uviedol v odpore, podľa ktorého „Nárok...neuznáva v plnom rozsahu“. Podľa odôvodnenia odporu žalovaný nepovažoval vadu opravovaného vozidla za riadne odstránenú, konkrétne dielenské práce za skutočne vykonané, čo žalobcovi avizoval, „avšak bezvýsledne“. Preto v takom prípade aký predstavuje vec tu posudzovaná, ani absentujúce priame vyhlásenie žalovaného o (ne)evidovaní faktúry vo svojom účtovníctve, vzhľadom celý kontext vecných námietok žalovaného proti platobnému rozkazu (resp. uplatnenému nároku žalobcu) obsiahnutých v podanom odpore, nemožno vyhodnotiť ako nesplnenie náležitostí vyžadovaných úpravou v § 11 ods. 1 a 3 zákona o UK.

20. Aj pri výklade jednotlivých ustanovení zákona o UK, aplikujúc ich individuálne v konkrétnych okolnostiach každej posudzovanej veci, je najvyšším súdom preferovaný materiálny a nie formálny (či formalistický) prístup k ochrane práv a právom chránených záujmov strán. Zákon o UK síce predstavuje alternatívny spôsob uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP, to však neznamená, že zrýchlené, zjednodušené, do istej miery sformalizované a skrátené upomínacie konanie, prednostne založené na elektronickej podobe komunikácie a vybavenia veci, môže ísť na úkor procesných práv, pokiaľ boli dotknutou stranou dostatočne splnené podmienky vyžadované zákonom o UK, z hľadiska jeho účelu a zmyslu ním upravených procesných prostriedkov uplatňovania ako aj bránenia práva.

21. Najvyšší súd ďalej uvádza, že vo všeobecnosti cieľom zákonodarcu zavedením elektronického upomínacieho konania na kauzálne príslušnom Okresnom súde Banská Bystrica, bolo najmä odbremenenie okresných súdov od rozhodovania o množstve podávaných návrhov na vydanie platobného rozkazu, ako aj potreba zrýchlenia konania o podávaných návrhoch na vydanie platobných rozkazov. Okresný súd Banská Bystrica rozhoduje o vydávaní platobných rozkazov ako elektronická alternatíva k už existujúcemu režimu vydávania platobných rozkazov upravenému v Civilnom sporovom poriadku. Na rozhodovanie v upomínacom konaní tak nie je príslušný súd určený na základe všeobecnej, prípadne osobitnej miestnej príslušnosti. V zmysle citovaného § 2 zákona o UK je zrejmé, že Okresný súd Banská Bystrica je kauzálne príslušný súd na rozhodovanie o peňažných nárokoch uplatnených v zmysle režimu osobitného zákona o upomínacom konaní. Zákon tak zveruje prejednávaniu a rozhodovaniu o peňažných nárokoch uplatnených spôsobom podľa zákona o upomínacom konaní konkrétne určenému súdu. V zmysle uvedených skutočností je možné konštatovať, že výlučne upomínací súd má právomoc posudzovať podania doručené počas trvania upomínacieho konania. Postúpením spisu súdu príslušnému podľa CSP (za dodržania procesných pravidiel vymedzených v zákone o UK), sa upomínacie konanie končí a súd, ktorému bol spis postúpený, nie je oprávnený z vlastnej iniciatívy opätovne preverovať obsah podaní a ich vyhodnotenie upomínacím súdom, ibaže by sa jednalo o hrubé porušenie ustanovení zákona o UK, ktorého dôsledkom by bolo nezákonné ukončenie upomínacieho konania a predčasné, resp. nesprávne postúpenie spisu na pokračovanie v konaní na súde príslušnom podľa CSP. V tu posudzovanom prípade sa však postup upomínacieho súdu takouto intenzitou nevyznačuje.

22. Pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že uznesenie sp. zn. 3Ndob/8/2022 z 28. septembra 2022, na ktoré odkazoval Okresný súd Nitra v predloženej veci, nie je aplikovateľné na vzniknutú situáciu, nakoľko v citovanom uznesení je okrem § 11 ods. 3 zákona o UK riešená najmä problematika odôvodnenia odporu podľa § 11 ods. 4 zákona o UK z dôvodu, že žalobca v návrhu urobil vyhlásenie podľa § 3 ods. 4 zákona o UK (na rozdiel od tu posudzovanej veci). Z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu je zrejmé, že nedostatky procesného postupu súdu v upomínacom konaní v tam posudzovanej veci sa vyznačovali takou mierou závažnosti, ktorá založila záver o riadnom neukončení upomínacieho konania, a teda o trvajúcej príslušnosti upomínacieho súdu za účelom odstránenia týchto väd. V tu posudzovanom prípade je však situácia odlišná, a pri závere o splnení podmienok podania odporu s vecným odôvodnením, vrátane náležitostí podľa § 11 ods. 3 zákona o UK, nie je vrátenie spisu upomínaciemu súdu opodstatnené.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatoval, že v danom prípade bol správny postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým odpor žalovaného neodmietol a za splnenia podmienok podľa § 14 ods. 3 postúpil spor Okresnému súdu Nitra, ako súdu kauzálne príslušnému na pokračovanie v konaní podľa CSP.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

25. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.